

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE

2. RAZRED

VEĆINA ZADATAKA RJEŠAVA SE POMOĆU GRAFIČKIH PRILOGA. POZORNO PROUČI GRAFIČKE PRILOGE PRIJE RJEŠAVANJA TIH ZADATAKA. U SVAKOM ZADATKU JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. NA LISTU ZA ODGOVORE ZAOKRUŽI SLOVO TOČNOG ODGOVORA.

PRVA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

1. Kojoj od navedenih djelatnosti pripada najveći broj kompanija iz priložene tablice?

Tab. 1. Deset najvećih multinacionalnih kompanija u svijetu prema prihodu 2019. godine

Rang	Kompanija	Prihodi (mlrd. USD)
1.	<u>Walmart</u>	514 405
2.	<u>Sinopec Group</u>	414 649
3.	<u>Royal Dutch Shell</u>	396 556
4.	<u>China National Petroleum</u>	392 976
5.	<u>State Grid</u>	387 056
6.	<u>Saudi Aramco</u>	355 905
7.	<u>British Petroleum</u>	303 738
8.	<u>Exxon Mobil</u>	290 212
9.	<u>Volkswagen</u>	278 342
10.	<u>Toyota Motor</u>	272 162

- a) automobilskoj industriji   b) financijama   c) maloprodaji
d) proizvodnji električne energije   e) proizvodnji nafte i plina

2. Koja je među multinacionalnim kompanijama sa sjedištem u nekoj od država članica Europske unije ostvarila najveći prihod 2019. godine?

- a) British Petroleum   b) Royal Dutch Shell   c) Saudi Aramco
d) Volkswagen   e) Walmart

3. U kojoj se od navedenih država nalazi sjedište najvećeg broja multinacionalnih kompanija iz priložene tablice?

- a) u Japanu   b) u Kini   c) u Njemačkoj
d) u Sjedinjenim Američkim Državama   e) u Ujedinjenom Kraljevstvu

4. Na samitu koje međunarodne organizacije je nastala priložena fotografija?

- a) Mercosur-a   b) NATO-a   c) OPEC-a   d) UN-a   e) WTO-a

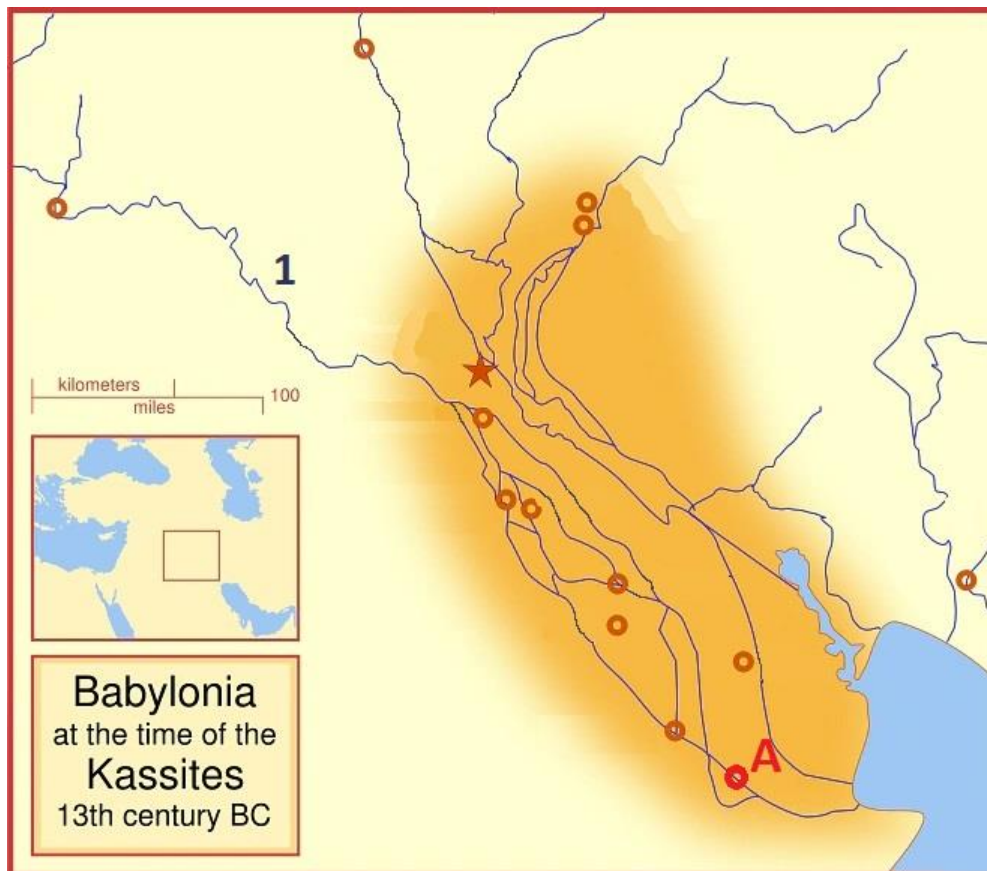
5. Kojoj organizaciji UN-a pripada prikazani amblem?

- a) FAO-u   b) UNESCO-u   c) UNHCR-u   d) UNICEF-u   e) WHO-u

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

6. Koje je od navedenih ime rijeke označene na priloženoj karti brojem **1**?

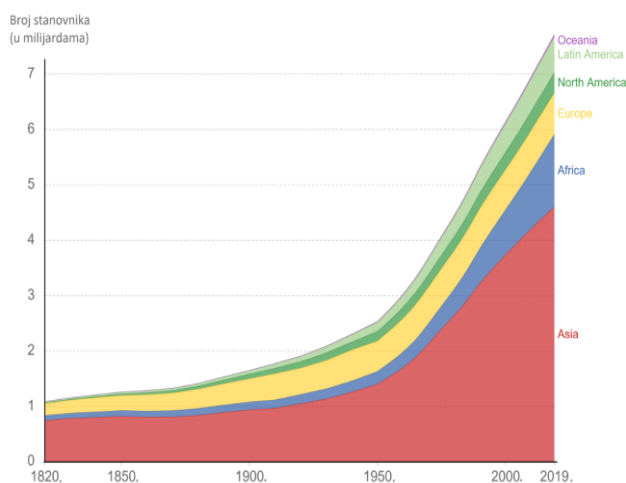

- a) Amu-Darja   **b) Eufrat**   c) Ind   d) Tigris   e) Žuta rijeka

7. Koje je od navedenih ime jednog od prvih gradskih naselja koje je na karti označeno slovom **A**?

- a) Babilon   b) Harappa   c) Jerihon   d) Nippur   **e) Ur**

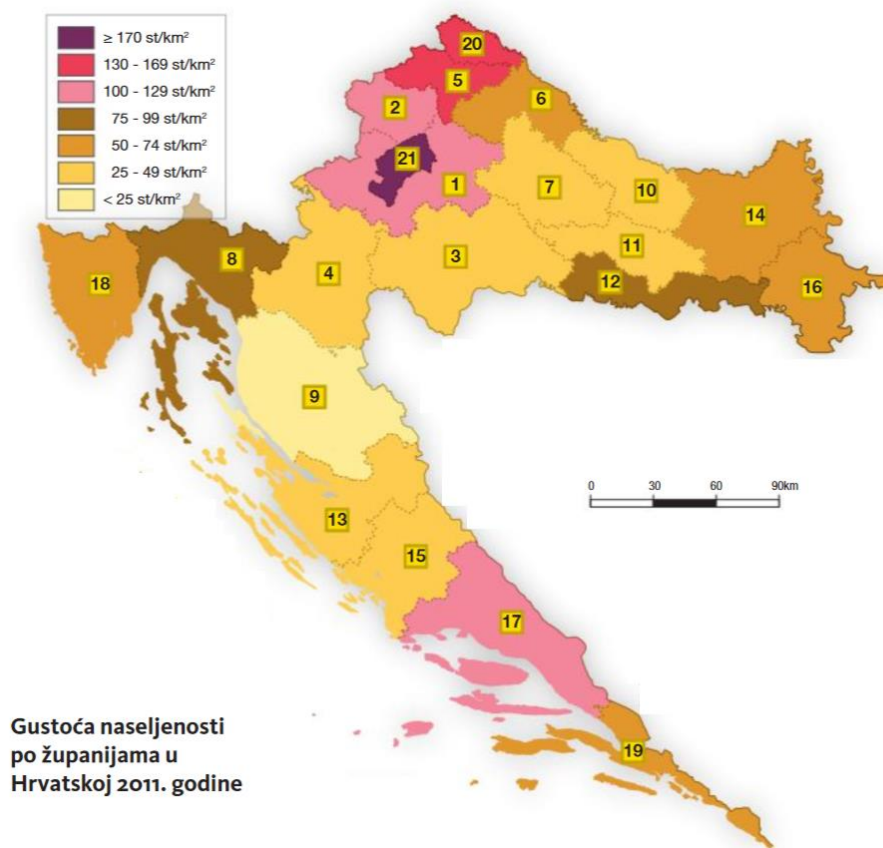
8. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u priloženom dijagramu?

Svjetske regije	Broj stanovnika (u milijunima)	
	1820.	2019.
Azija	745,2	4560,0
Afrika	89,2	1280,0
Europa	218,6	746,4
Angloamerika	12	364,3
Latinska Amerika	23,8	642,2
Australija i Oceanija	0,8	41,6
Ukupno	1089,6	7634,5

- a) Nakon sredine 20. stoljeća stanovništvo Azije i Afrike raste znatno većim prosječnim godišnjim stopama nego u prethodnom prikazanom razdoblju.
- b) Najveći apsolutni porast broja stanovnika od 1820. do 2019. godine je zabilježila Azija.
- c) Najveći relativni porast broja stanovnika od 1820. do 2019. godine zabilježila je Afrika.
- d) U 2019. godini više od 80 % svjetskog stanovništva živjelo je na kontinentima starog svijeta.
- e) Latinska Amerika je 2019. godine imala 43 % više stanovnika od Angloamerike.

9. Koje od navedenih susjednih županija imaju najveću razliku u gustoći naseljenosti?

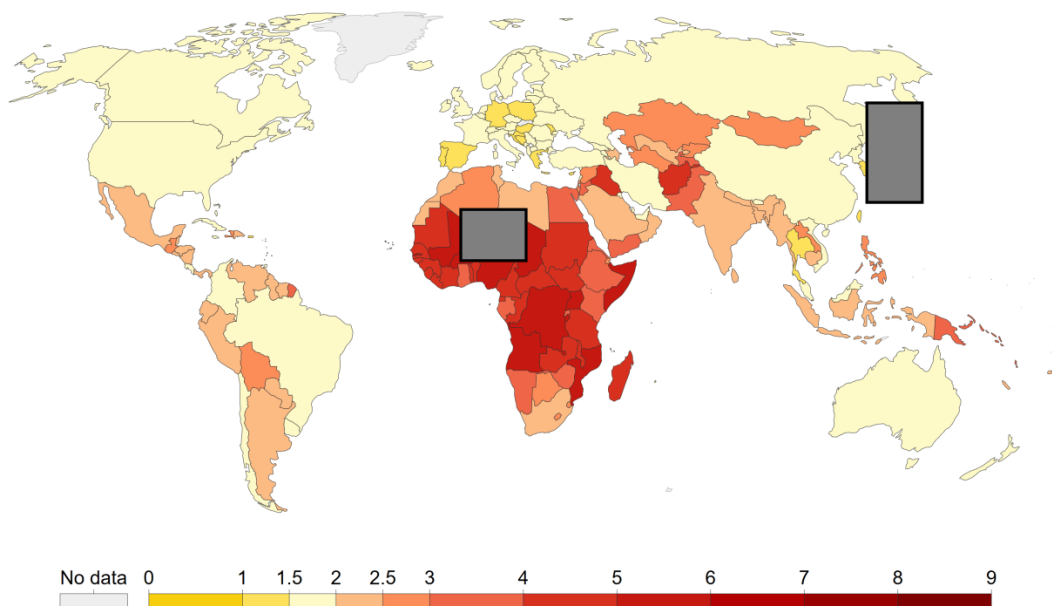
- a) Ličko-senjska i Zadarska županija
- b) Zagrebačka i Varaždinska županija
- c) Koprivničko-križevačka i Međimurska županija
- d) Brodsko-posavska i Požeško-slavonska županija
- e) Sisačko-moslavačka i Karlovačka županija

10. Koji od navedenih faktora društveno-gospodarskog razvoja **ne utječu** na smanjivanje stope fertiliteta?

- a) porast opće razine obrazovanja
- b) porast udjela žena sa školskom spremom
- c) procesi deruralizacije i deagrarizacije
- d) smanjenje stope mortaliteta
- e) širenje zdravstvene zaštite

11. Koji od navedenih nizova pravilno prikazuje poredak odabranih država od najmanje prema najvećoj stopi fertiliteta?

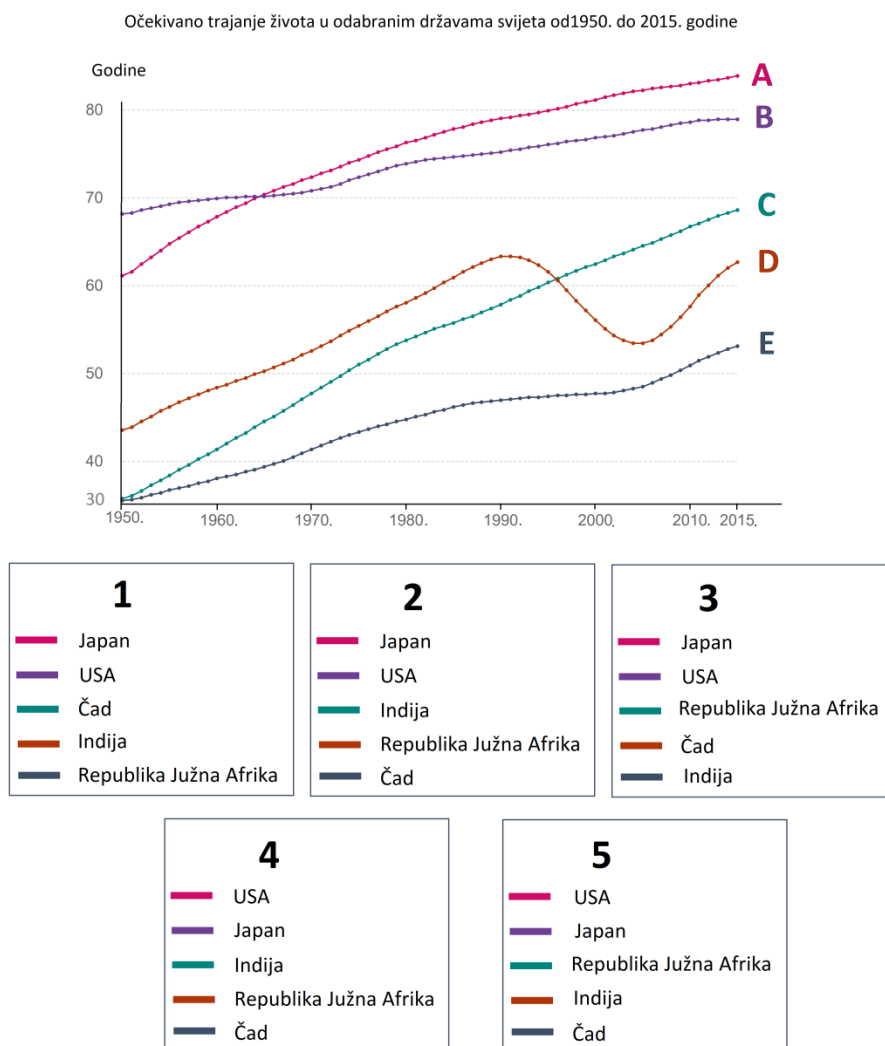
STOPE UKUPNOG FERTILITETA DRŽAVA U SVIJETU 2019. GODINE

- a) Norveška, Japan, Argentina, Egipat, Sudan, Niger
- b) Norveška, Japan, Egipat, Argentina, Niger, Sudan
- c) Japan, Norveška, Argentina, Egipat, Niger, Sudan
- d) Japan, Norveška, Argentina, Egipat, Sudan, Niger**
- e) Japan, Norveška, Argentina, Niger, Egipat, Sudan

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG DIJAGRAMA.

12. Kojim je brojem označena legenda koja prikazuje podatke na dijagramu?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

e) brojem 5

13. Kojim je slovom na dijagramu označena linija koja prikazuje podatke države s najvećom prosječnom godišnjom stopom rasta očekivanog trajanja života od 1950. do 2015. godine?

a) slovom A

b) slovom B

c) **slovom C**

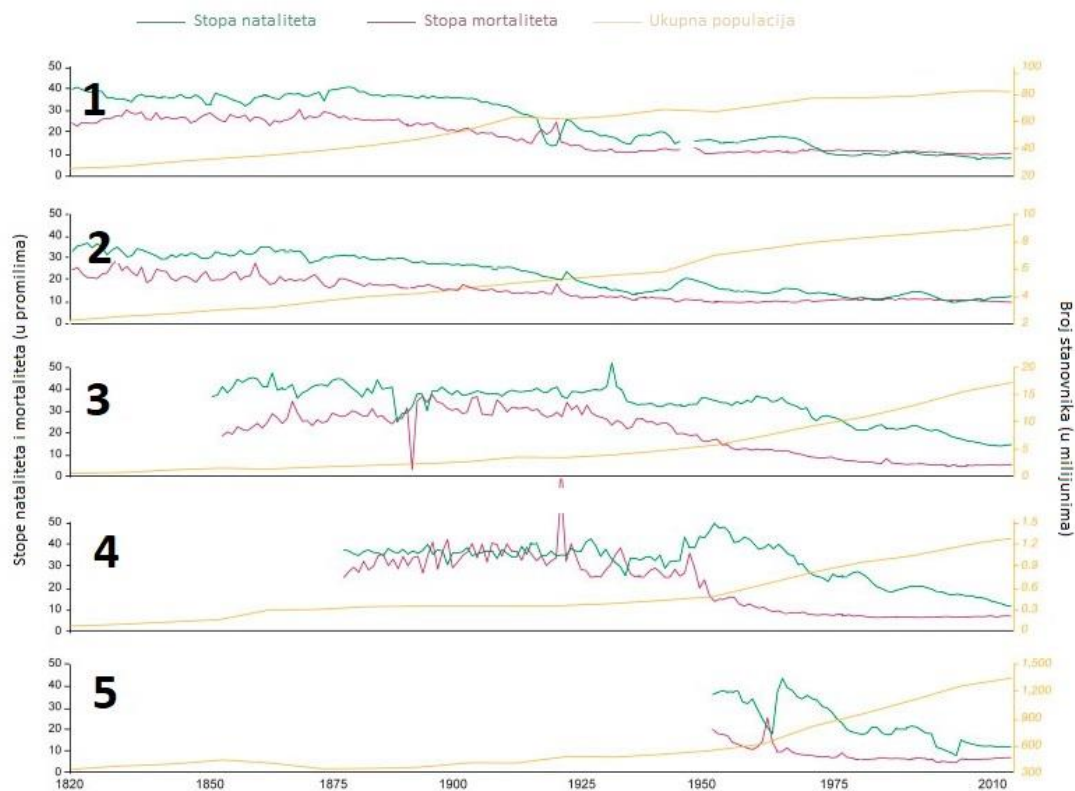
d) slovom D

e) slovom E

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG DIJAGRAMA.

- 14.** Kojim je brojem označen dijagram koji prikazuje stope nataliteta i mortaliteta te ukupni rast stanovništva u Čileu?

Stope nataliteta i mortaliteta te ukupni rast stanovništva u Čileu, Kini, Mauricijusu, Njemačkoj i Švedskoj od 1820. do 2010. godine

- a) brojem 1   b) brojem 2   **c) brojem 3**
 d) brojem 4   e) brojem 5

- 15.** Kojim je brojem označen dijagram koji prikazuje 1950-tu godinu kao početak etape rane demografske tranzicije?

- a) brojem 1   b) brojem 2   c) brojem 3
d) brojem 4   e) brojem 5

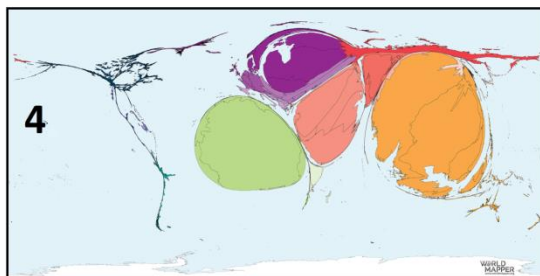
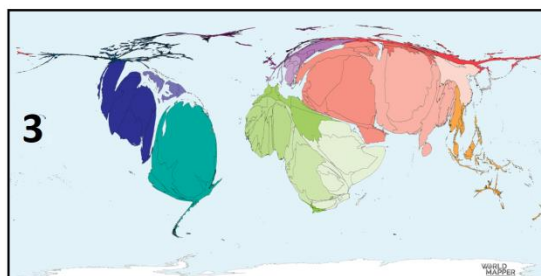
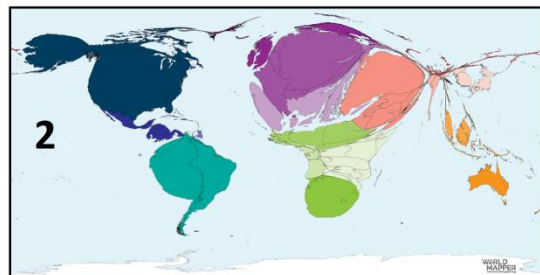
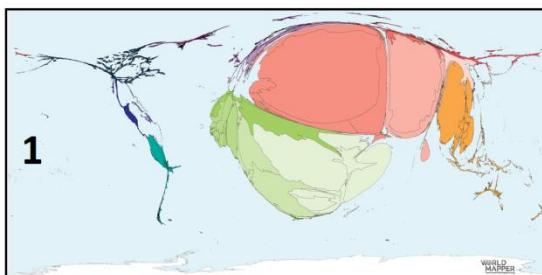

16. Koji od navedenih faktora **ne ubrajamo** u privlačne faktore migracije prikazane crvenom strelicom?

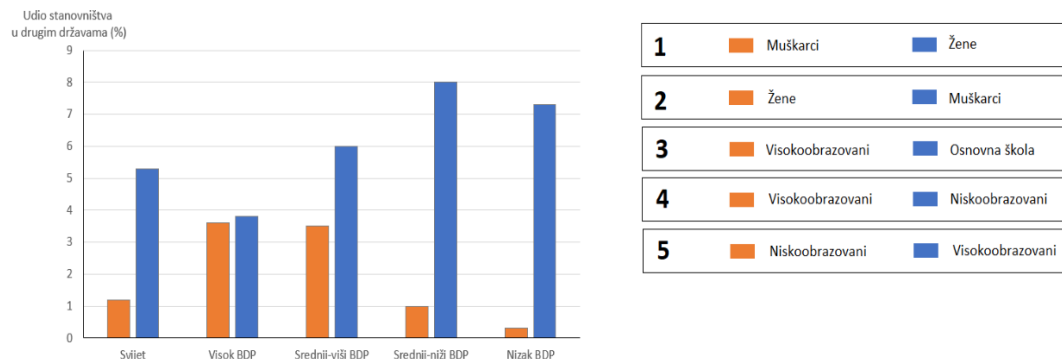
- a) bolji uvjeti života   **b) nemogućnost zapošljavanja**
 c) stjecanje znanja   d) viši standard   e) veće plaće

17. Kojim je brojem označen kartogram koji prikazuje broj izbjeglica prema državama porijekla 2018. godine?

- a) brojem 1**   b) brojem 2   c) brojem 3   d) brojem 4

18. Priloženim dijagramom ilustriran je specifičan oblik migracije tzv. odljev mozгова u svijetu i skupinama država prema BDP-u po stanovniku. Kojim je brojem označena legenda koja prikazuje podatke na dijagramu?

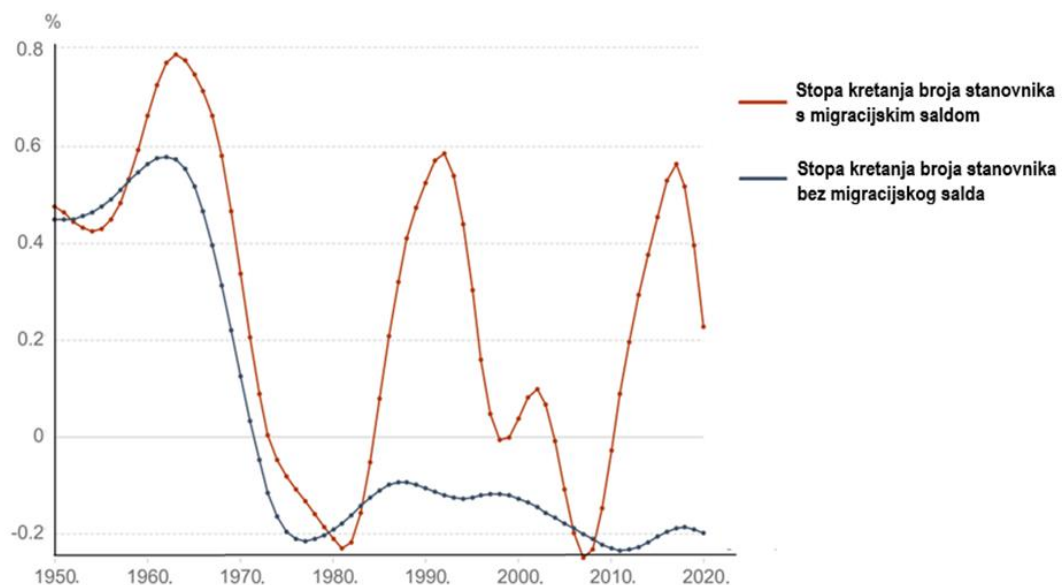
- a) brojem 1   b) brojem 2   c) brojem 3
d) brojem 4   e) brojem 5

19. U kojoj od navedenih država je najintenzivniji proces odljeva mozgovu?

- a) u Argentini   b) u Maroku   c) u Meksiku   d) u Mozambiku   e) u Švedskoj

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG DIJAGRAMA.

20. Koje godine je posljednji put zabilježeno pozitivno prirodno kretanje broja stanovnika u državi na koju se odnosi priloženi dijagram?

- a) 1958. godine   b) 1971. godine   c) 1973. godine
d) 2005. godine   e) 2008. godine

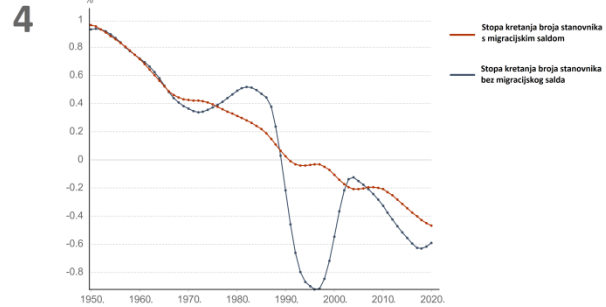
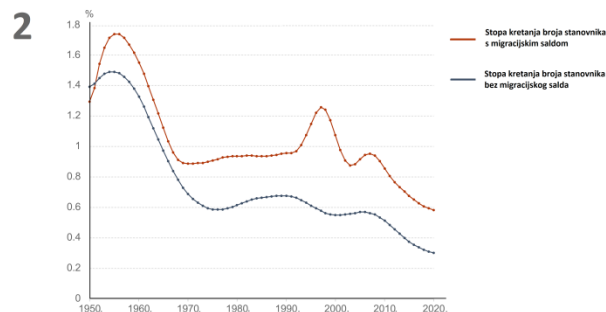
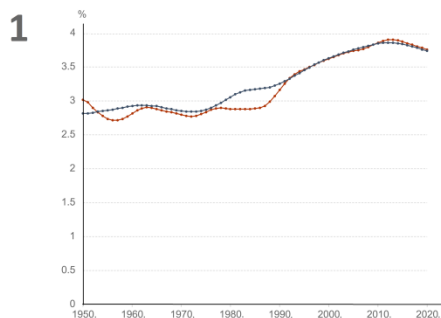
21. Koje je godine zabilježena najviša pozitivna stopa migracijskog salda u državi na koju se odnosi priloženi dijagram?

- a) 1962. godine   b) 1963. godine   c) 1981. godine
d) 2008. godine   e) 2017. godine

22. Koja od navedenih tvrdnji **netočno** opisuje državu u 21. stoljeću na koju se odnosi priloženi dijagram?

- a) Bilježi visoke stope nataliteta i mortaliteta.
b) Bilježi negativne stope prirodne promjene.
c) Nalazi se u posttranzicijskoj etapi demografske tranzicije.
d) Spada u skupinu gospodarski visoko razvijenih država.
e) Ima stari (kontraktivni) tip dobnog sastava stanovništva.

23. Kojim je brojem označen dijagram koji prikazuje stope prirodnog i općeg kretanja stanovništva Hrvatske?

- a) brojem 1   b) brojem 2   c) brojem 3   d) brojem 4

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

24. U kojoj je državi od navedenih u tablici zabilježena najveća pozitivna vrijednost stope općeg kretanja stanovništva 2019. godine?

Tab. 1. Prirodna promjena i migracijski saldo za odabrane države svijeta 2019. godine

Država	Prirodna promjena (‰)	Migracijski saldo (‰)
Afganistan	24,3	-0,9
Alžir	17,2	-0,9
Brazil	7,2	-0,1
Bugarska	-6	-0,3
Hrvatska	-3,6	-1,7
Gruzija	1,2	-1,6
Izrael	12,7	2,2
Kanada	1,4	5,7
Kina	4,1	-0,4
Meksiko	12,7	-1,8
Njemačka	-3,2	1,5
SAD	4,2	3,9
Ujedinjeno Kraljevstvo	2,6	2,5

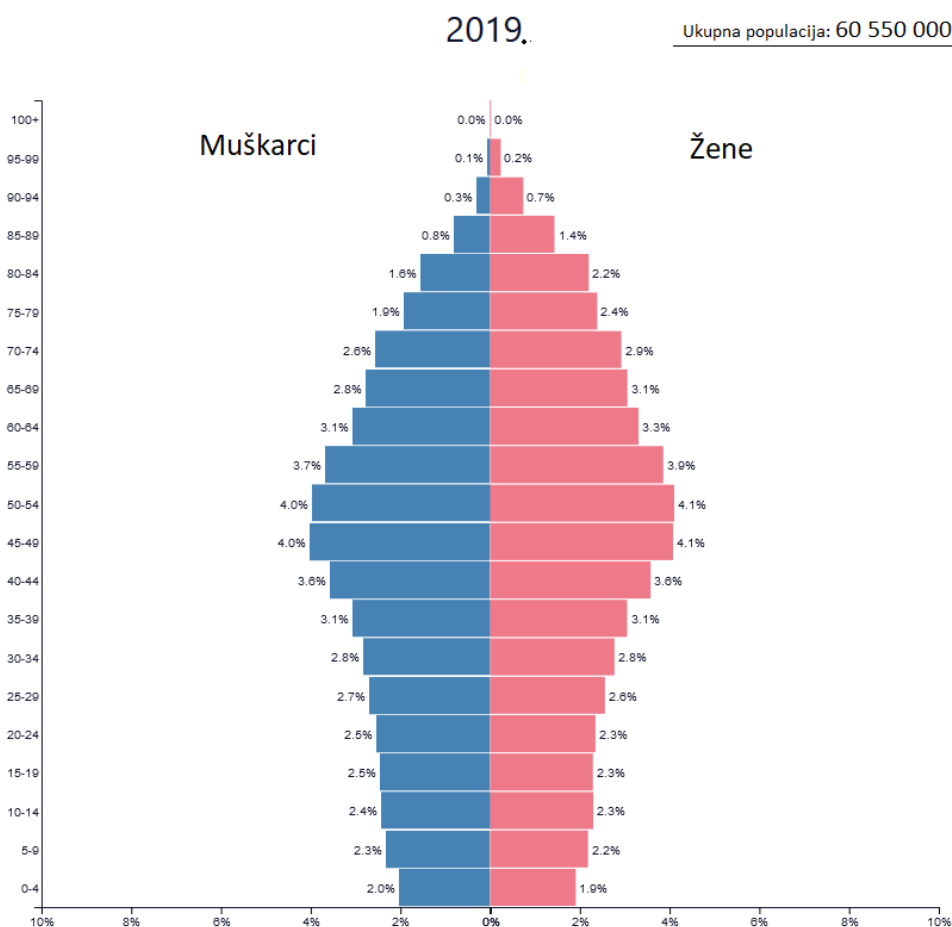
- a) u Brazilu   b) u Bugarskoj   c) u Gruziji
d) u Izraelu   e) u Sjedinjenim Američkim Državama

25. Koji je podtip (trend) općeg kretanja stanovništva imala Gruzija u promatranom razdoblju?

- a) E1 – emigraciju   b) E2 – depopulaciju   c) E3 – izrazitu depopulaciju
d) I3 – slabu obnovu imigracijom   e) I4 – vrlo slabu obnovu imigracijom

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG DIJAGRAMA.

26. U kojoj je od navedenih dobnih skupina najveća vrijednost koeficijenta feminiteta?

- a) 0 – 4 godina   b) 15 – 19 godina   c) 40 - 44 godina
 d) 60 – 64 godina   **e) 85 – 89 godina**

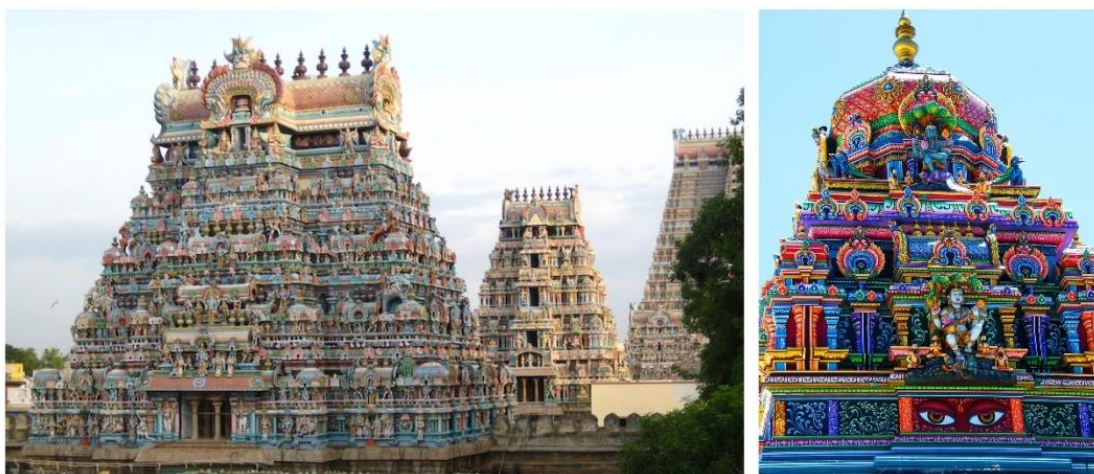
27. Koliko iznosi koeficijent mladosti (0 – 14 godina) u danom primjeru dobno-spolne strukture stanovništva?

- a) 6,3 %   b) 6,7 %   c) 11,3 %   **d) 13,1 %**   e) 17,8 %

28. Kojoj državi odgovara dobno-spolna struktura stanovništva prikazana na priloženom dijagramu?

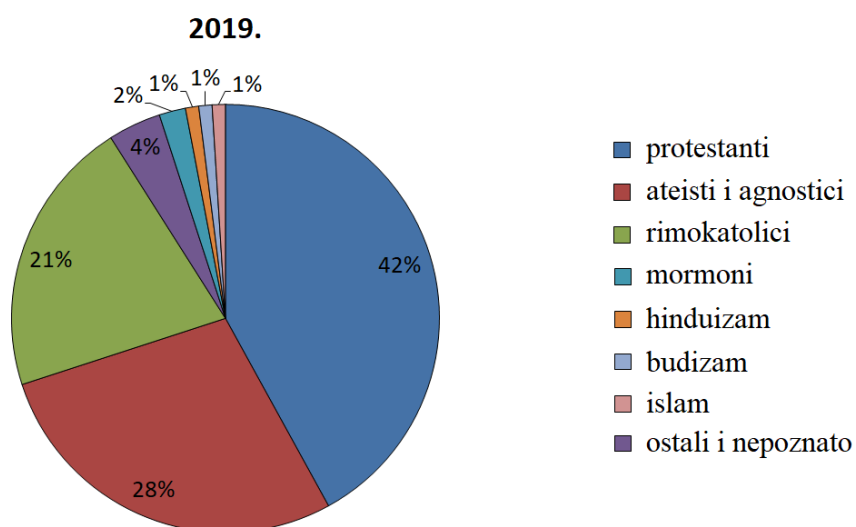
- a) Argentini   b) Brazilu   c) Irskoj   **d) Italiji**   e) Meksiku

29. U kojoj od navedenih država dominiraju pripadnici religije čiji je hram prikazan na priloženoj fotografiji?

- a) u Indiji   b) u Indoneziji   c) u Kini   d) u Pakistanu   e) u Tajlandu

30. Kojoj od navedenih država odgovara vjerska struktura prikazana na priloženom dijagramu?

- a) Finskoj   b) Kolumbiji   c) Portugalu
d) Sjedinjenim Američkim Državama   e) Švedskoj

31. Četiri priložene fotografije prikazuju djelatnosti iz jednog od četiri osnovna gospodarska sektora djelatnosti. Kojim je brojem označena fotografija koja **ne prikazuje** djelatnost koja se ubraja u sektor djelatnosti koje su prikazane na ostalim fotografijama?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

e) brojem 5

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

32. Koje je od navedenih ime grada koji je prikazan na priloženim fotografijama?

1991.

2005.

2012.

a) Abu Dhabi

b) Delhi

c) Doha

d) Dubai

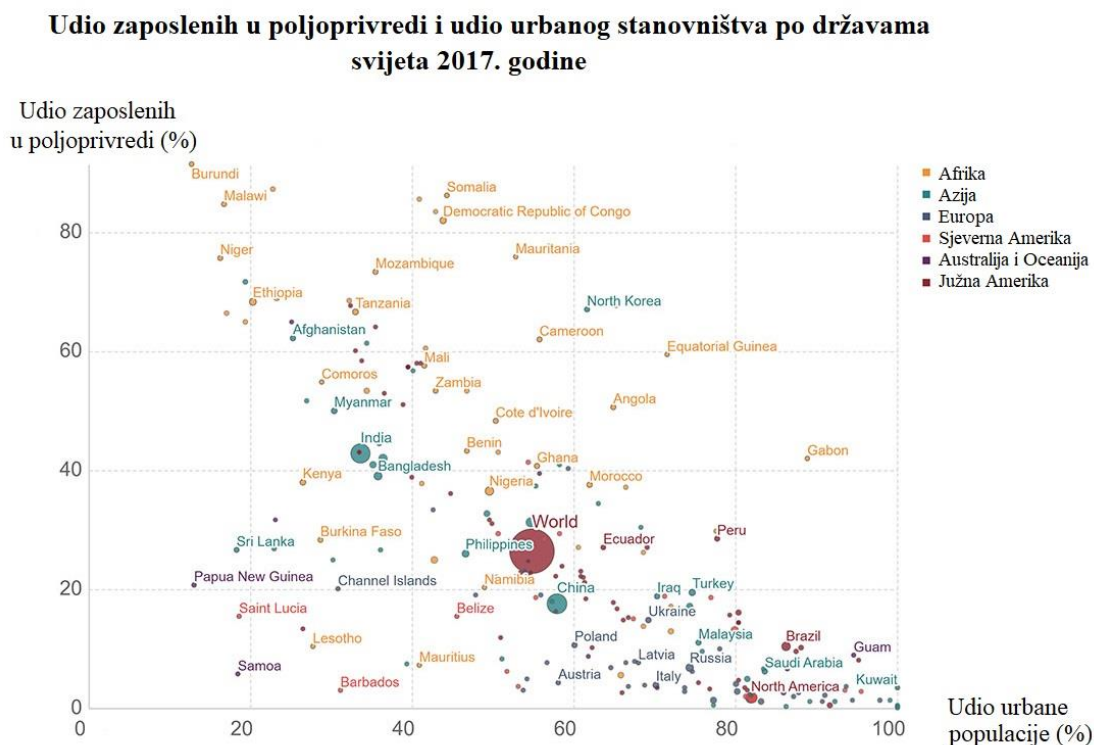
e) Mumbai

33. Na kojoj djelatnosti se primarno temelji bogatstvo koje je omogućilo razvoj grada prikazanog na priloženim fotografijama?

- a) eksploataciji nafte i plina
- b) eksploataciji zlata i dijamanta
- c) proizvodnji solarne energije
- d) razvoju IT sektora
- e) razvoju teške industrije

34. Koja od navedenih tvrdnji **nema** uporište u priloženom dijagramu?

- a) Najveći broj država svijeta ima udio zaposlenih u poljoprivredi manji od 50 %.
- b) Smanjenje udjela zaposlenih u poljoprivredi pozitivno utječe na udio urbanog stanovništva.

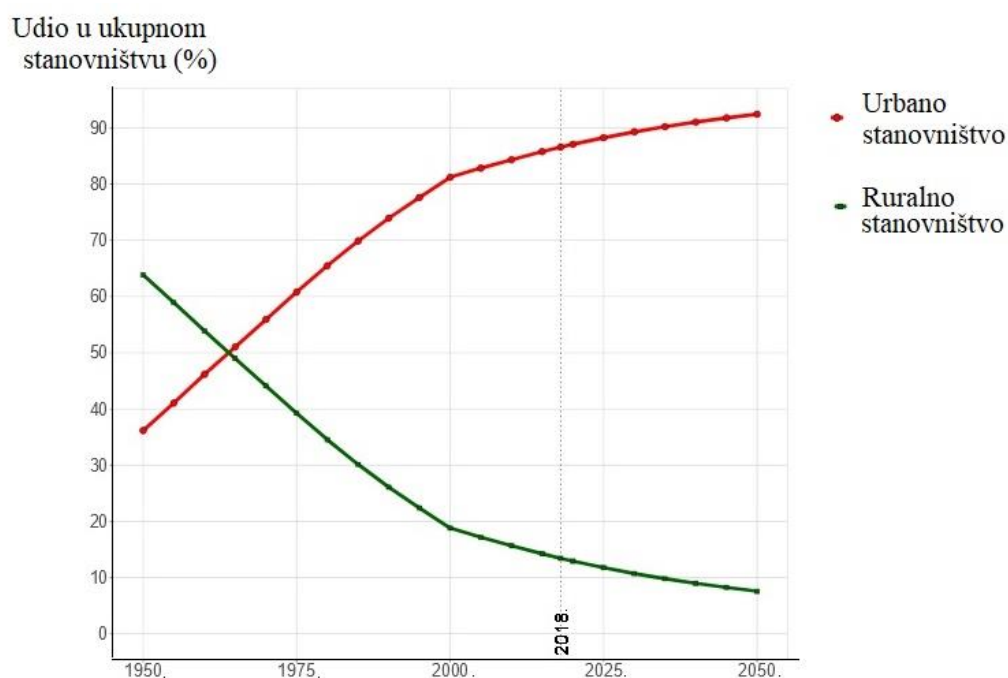
c) Peru ima veći stupanj urbanizacije od Kine, dok Kina ima veći udio u zaposlenih u poljoprivredi.

- d) Većina afričkih država ima veći udio zaposlenih u poljoprivredi od svjetskog prosjeka.
- e) Udio urbanog stanovništva u Kuvajtu veći je od 90 %.

35. Koje od navedenih obilježja **ne karakterizira** postindustrijsku fazu urbanizacije?

- a) glavni poticaj urbanom razvoju i procesima daje razvoj tercijarnih djelatnosti
- b) glavni smjer migracija je grad-okolica
- c) snažne unutargradske migracije
- d) brz razvoj i nekontrolirana gradnja**
- e) nastanak metropolitanskih regija

36. Kojoj od navedenih država pripada priloženi dijagram kretanja urbanog i ruralnog stanovništva od 1950. do 2050. godine?

Udio urbanog i ruralnog stanovništva odabrane države od 1950. do 2050. godine

- a) Afganistanu
- b) Kataru
- c) Brazilu**
- d) Indiji
- e) Poljskoj

37. Koje gradske funkcije se primarno ostvaruju izgradnjom objekta koji je prikazan na priloženoj fotografiji?

- a) funkcija obrazovanja   b) funkcija opskrbe   c) funkcija prometa
 d) funkcija rada   e) funkcija stanovanja

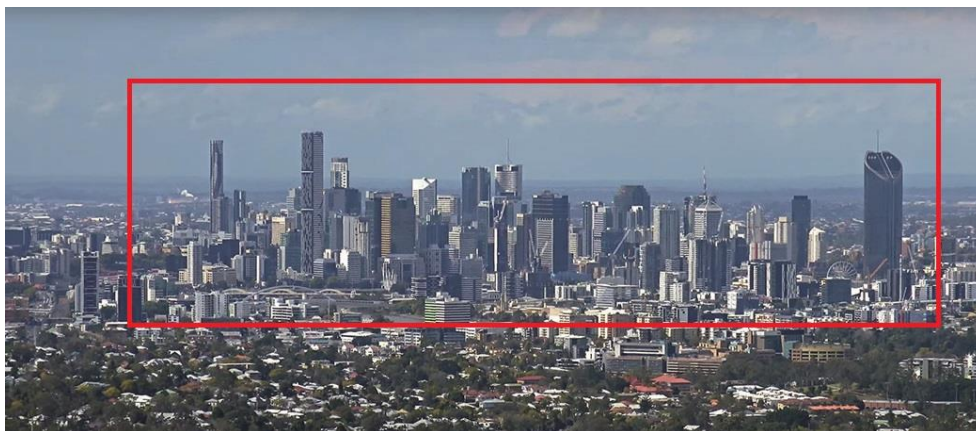
38. Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje stambene jedinice poznate pod nazivom *back-to-back houses*?

- a) broj 1   b) broj 2   c) broj 3
 d) broj 4   e) broj 5

39. Koje od navedenih obilježja **ne odgovara** dijelu grada koji je označen crvenim pravokutnikom na priloženoj fotografiji?

- a) prevladavaju visoke zgrade
- b) gradnja suvremenim građevinskim materijala (beton, čelik i staklo)
- c) velika gustoća prometa i radnih mjesta
- d) veliki broj reklama i izloga u prizemlju zgrada
- e) trgovina na malo obavlja se isključivo u prizemlju zgrada

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

40. Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje najmlađi grad prema postanku između odabranih?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

41. Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje grad u kojem dominira ortogonalna mreža ulica?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

e) brojem 5

42. U koje vrijeme je nastao grad koji je prikazan na priloženoj fotografiji?

a) u novom vijeku

b) u srednjem vijeku

c) u vrijeme antičke Grčke

d) u vrijeme renesanse i baroka

e) za vrijeme Rimskog Carstva

43. Koji je naziv dijela islamskog grada prikazanog na priloženoj fotografiji?

a) hamam

b) kazba

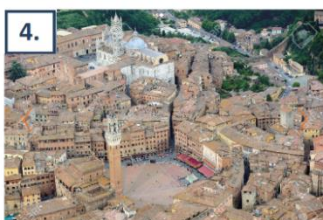
c) medresa

d) mošeja

e) suk

44. Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje grad čiji plan odgovara prikazanom tlocrtu?

a) brojem 1

b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

e) brojem 5

45. Koji je proces prikazan na priloženoj fotografiji?

a) deindustrijalizacija

b) gentrifikacija

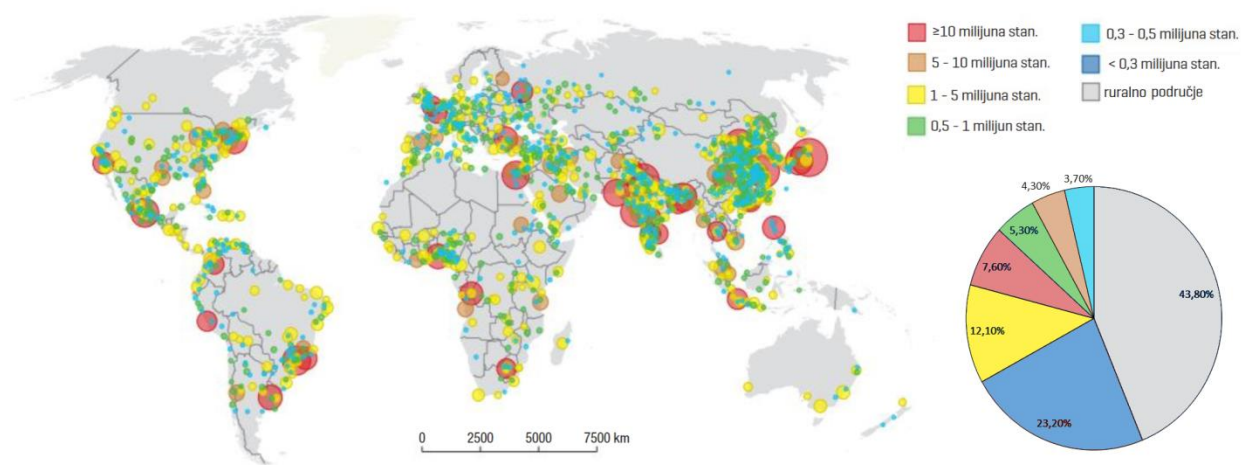
c) komasacija

d) segregacija

e) urbanizacija

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I DIJAGRAMA.

46. U kojoj je velikoj geografskoj regiji smješten najveći broj megagrađova?

- a) u Africi   b) u Angloamerici   **c) u Aziji**
 d) u Europi   e) u Latinskoj Americi

47. U kojoj je velikoj geografskoj regiji najravnopravniji prostorni razmještaj gradskih naselja?

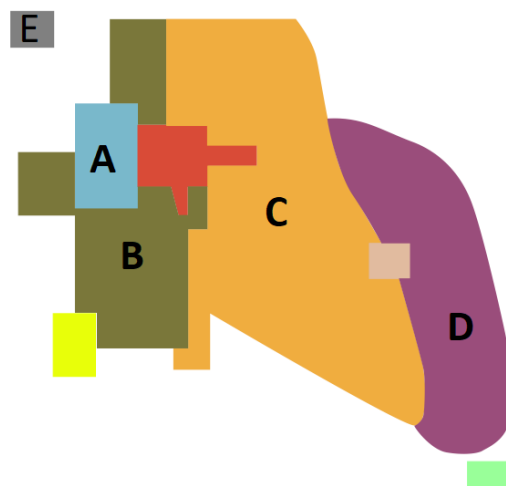
- a) u Africi   b) u Angloamerici   c) u Aziji
d) u Europi   e) u Latinskoj Americi

48. Koliki udjel svjetskog stanovništva živi u gradskim naseljima s više od milijun stanovnika?

- a) 11,9 %   **b) 24,0 %**   c) 29,3 %   d) 32,2 %   e) 43,8 %

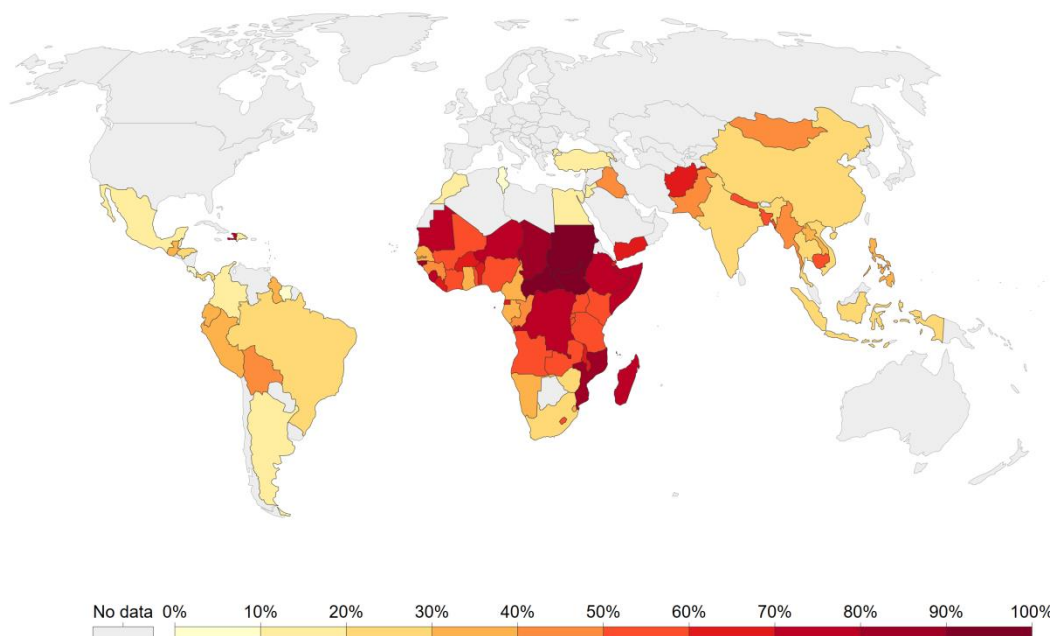
49. Kojim je slovom prema jezgrovitom modelu prostorne strukture grada u visoko razvijenim državama označena stambena četvrt višeg društvenog sloja?

- a) slovom A   b) slovom B   c) slovom C
 d) slovom D   e) slovom E

50. Koja od navedenih država ima veći udio stanovništva koje živi u slumovima od Perua, a manji od Angole?

Udio urbane populacije koja živi u slumovima po državama svijeta 2014. godine

- a) Čad   b) Indija   c) Jemen   d) Pakistan   e) Tunis